

# Novac

Ako čovjekovi osjeti, strasti itd. nisu samo antropološka određivanja u užem<sup>[61]</sup> smislu, nego istinski ontološka potvrđivanja bića (prirode) - i ako se oni zbiljski potvrđuju samo na taj način što njihov predmet za njih postoji osjetilno, razumije se

1. da način njihova potvrđivanja nije jedan i sasvim isti, nego naprotiv, da različiti načini potvrđivanja čine svojevrsnost njihova postojanja, njihova života; način kako predmet postoji za njih svojevrsan je način njihova užitka;

2. tamo gdje je osjetilno potvrđivanje neposredno ukidanje predmeta u njegovu samostalnom obliku (jelo, piće, obrada predmeta itd.), to je potvrđivanje predmeta;

3. ukoliko je čovjek čovječan, dakle, utoliko je i njegov osjet itd. čovječan, potvrđivanje predmeta pomoću drugoga također je njegov vlastiti užitak;

4. tek pomoću razvijene industrije, tj. pomoću posredovanja privatnog vlasništva, ontološka suština čovjekove strasti postiže kako svoj totalitet tako i svoju ljudskost; dakle, sama nauka o čovjeku je proizvod praktičnog čovjekovog samopotvrđivanja;

5. smisao je privatnog vlasništva - oslobodjenja svog otudjenja - postojanje bitnih predmeta za čovjeka, kako predmeta užitka, tako i predmeta djelatnosti.

Time, dakle, što poseduje svojstvo da prisvaja sve predmete, novac je predmet u eminentnom smislu. Univerzalnost njegova svojstva je svemoć njegova bića; stoga on važi kao svemocno biće... Novac je svodnik između potrebe i predmeta, između života i čovjekova sredstava za život. A ono što mi posreduje moj život, to mi posreduje i postojanje drugih ljudi za mene. To je za mene drugi čovjek. -

"Do vraga! Naravno, ruke i noge

I glava i zadnjica, to je tvoje!